

La cultura catalana s'exhibeix a Guadalajara 2004

Acte inaugural de la Fira Internacional del Llibre de Guadalajara

El president de la Generalitat, Pasqual Maragall, va afirmar a Mèxic que la presència de Catalunya a la Fira Internacional del Llibre de Guadalajara representa el punt més alt que ha tingut la projecció exterior de la cultura catalana en tota la seva història. Va defensar que la presència de Catalunya en el panorama cultural internacional sigui "normal i habitual" i va anunciar el compromís del Govern a facilitar els ajuts que ho permetin. Una de les iniciatives serà triplicar el pressupost de l'Institut Ramon Llull l'any 2005, tal com va prometre la consellera de Cultura, Caterina Mieras.

Cal destacar que van assistir a la inauguració de la Fira els escriptors Gabriel García Márquez, Carlos Fuentes i Juan Goytisolo, que enguany ha rebut el Premi Juan Rulfo de Literatura Latinoamericana i del Carib. Una novetat important és que el jurat del Premi ha acordat

que les obres en català puguin aspirar a aquest guardó a partir del 2005.

Maragall, acompanyat de la consellera Mieras i del conseller de Comerç, Turisme i Consum, Josep Huguet, va fer un viatge a Mèxic del 24 al 28 de novembre, en què també va retre un homenatge a l'exili republicà.

La Fira de Llibre de Guadalajara, considerada la més important de la indústria editorial a l'Amèrica Llatina, va tenir lloc del 27 de novembre al 5 de desembre.

La cultura catalana hi va ser present amb més de 125 actes. S'hi va instal·lar un pavelló de 1.400 metres quadrats amb un logotip dissenyat per Antoni Tàpies, on diversos mòduls mostraven aspectes relacionats amb la cultura catalana. També s'hi va presentar una gran llibreria en què es van exhibir 3.000 títols i més de 10.000 volums. ●

Sumari

Ramon Llull, estudiat en profunditat al Brasil

Guadalajara tindrà un centre d'estudis catalans i un lectorat

Entrevista al president del Cercle Català de Marsella, Francesc Panyella

Viatge a Mèxic

Maragall lloa la Catalunya de l'exili

Un dels actes més rellevants de la visita del president Maragall a Mèxic va ser l'emotiu homenatge als 24.000 exiliats catalans que van trobar una nova llar en aquest país després de la Guerra Civil. L'homenatge del Govern va tenir lloc al Colegio de Jalisco i també hi van assistir el conseller de Comerç, Consum i Turisme, Josep Huguet; la secretària de Relacions Internacionals, Margarita Obiols, i el secretari de Cooperació Exterior, Jesús Maestro, com també un grup nombrós de catalans d'altres ciutats mexicanes.

El president de la Generalitat va manifestar que Catalunya té un deute de reconeixement envers els milers de catalans que van emigrar a Mèxic després de la Guerra Civil. També va destacar que van portar a terme una tasca molt important en defensa dels valors democràtics i per mantenir viva la llengua i la cultura catalanes. (Més informació a la pàgina 2) ●

Carolina Trias va visitar Marsella i Berra

El gruix d'activitats culturals programades pel Cercle Català de Marsella a l'Ajuntament de la ciutat de Berra durant aquest darrer trimestre es desenvolupa amb tota normalitat i amb una acollida excel·lent. La responsable de Casals Catalans, Carolina Trias, va viatjar els dies 12 i 13 de novembre a Marsella i Berra per participar en alguns actes i donar suport a aquesta iniciativa del

Trimestre cultural del Cercle Català de Marsella

casal, que està projectant la cultura catalana a la Provença i en què col·labora la Secretaria de Cooperació Exterior de la Generalitat. Carolina Trias va inaugurar l'exposició del pintor català Xavier Moreno a la mediateca de Berra. També va ser nomenada ciutadana d'honor de Berra i va ser entrevistada per la ràdio local. A més d'aquests actes, Carolina Trias va assistir a la inauguració, a la Casa d'Espanya de Marsella, d'una exposició sobre Dalí, que també ha rebut el suport de la Secretaria de Cooperació Exterior. ●

Reconeixement als exiliats republicans a Tolosa de Llenguadoc

Més d'un miler de persones van participar el 19 de novembre en l'homenatge als exiliats republicans espanyols que el Consell Regional de Migdia-Pirineus va organitzar a Tolosa de Llenguadoc, amb la presència del president del Govern català, Pasqual Maragall, i del president del Consell Regional, Martin Malvy. Hi van assistir una cinquantena d'exiliats, entre els quals n'hi havia alguns que s'hi havien desplaçat expressament des d'Amèrica.

Coincidint amb l'homenatge, es va presentar el llibre *Républicains espagnols en Midi-Pyrénées. Exil, histoire et memoire*, una obra editada per Presses Universitaires du Mirail. El volum, de 338 pàgines, aplega escrits de 44 autors que descriuen l'exili dels republicans espanyols a Migdia-Pirineus.

Durant l'acte, Pasqual Maragall i Martin Malvy van coincidir a destacar els lligams històrics i sentimentals que aporten els exiliats. Maragall va recordar que molta gent de la seva

generació i molts amics seus van néixer a França, on van trobar amistat i llibertat.

Presentació d'una biografia de Dolors Prat

El professor de llengua francesa Progrés Marín va presentar, el 20 de novembre, al Casal Català de Tolosa de Llenguadoc, el llibre *Dolores. Une vie pour la liberté*. Hi relata la vida de la seva mare, Dolors Prat, una ripollesa anarcosindicalista, militant de la CNT, exiliada a França per causa de la Guerra Civil espanyola. Publicat per Éditions Loubatières, l'obra rememora amb accents èpics i sentimentals la vida d'una exiliada catalana que va ocupar un lloc de responsabilitat a la CNT en els mesos tràgics del 1936, cosa per la qual -observa el seu fill- "hauria pogut ser condemnada a mort si s'hagués quedat a Espanya". Nascuda el 1905, a catorze anys ja s'havia afiliat al sindicat i amb poc més de trenta va ocupar el càrrec de secretària del sindicat fabril del seu poble. ●

Visita del president a l'Orfeó Català de Mèxic

En el primer dia del viatge a Mèxic, el president Maragall va visitar l'Orfeó Català de la capital mexicana. Maragall, acompanyat de la seva esposa, Diana Garrigosa, va recordar que a l'exili va sobreviure l'Espanya plural que el franquisme va pretendre esclafar. En aquest punt, va fer memòria de diversos noms històrics de l'exili català i espanyol i els va lloar com a mostres de l'exercici de la convivència.

La visita del president a l'Orfeó va coincidir amb la reunió del secretari de Cooperació Exterior, Jesús Maestro, amb la junta directiva de l'entitat. D'altra banda, Jesús Maestro també es va entrevistar a Guadalajara amb la presidenta del Centre Català de la ciutat, Núria Alujas. ●

Homenatge a poetes mallorquins

La Casa Catalana de Mallorca va retre homenatge, el 4 de novembre, a dos escriptors de renom de l'illa, Joan Alcover i Maspons i Miquel Costa i Llobera, en ocasió dels 150 anys del seu naixement. Damià Pons, professor de la Universitat de les Illes Balears, va pronunciar una documentada conferència sobre els dos escriptors, que va qualificar de "poetes universals". ●

Festa Major dels casals de Suïssa

La responsable de Casals Catalans, Carolina Trias, va participar, del 30 d'octubre a l'1 de novembre, en els actes de la Festa Major de la Federació Casa Nostra Suïssa, que aplega totes les comunitats catalanes d'aquest país.

Durant la trobada, Carolina Trias es va reunir amb representants dels set casals de Suïssa per informar-los dels projectes i les actuacions del Govern pel que fa a la Catalunya exterior. ●

Trobada de puntaires a Rosario

El 13 de novembre es va organitzar la 3a Trobada de Puntaires del Centre Català de Rosario (Argentina), amb la participació de puntaires de Buenos Aires, La Plata, Pergamino, Venado Tuerto i Rosario. Aquesta Trobada, com les anteriors, va tenir una repercussió molt important en la ciutat, com es veu a la fotografia. D'altra banda, el 21 de novembre, a la Sala Pau Casals del Centre Català, va tenir lloc la gran festa del cinquantenari de l'Esbart Dansaire Terra Nostra, amb una nombrosa assistència de públic, majoritària-

ment membres i exmembres de l'esbart i les seves famílies. ●

Ramon Llull, estudiat en profunditat al Brasil

L'Instituto Brasileiro de Filosofia e Ciència Raimundo Lúlio ha presentat, a São Paulo, un conjunt de treballs sobre l'obra de Ramon Llull. Els treballs aprofundeixen en aspectes diversos del món medieval relacionats amb la vida i l'obra del famós filòsof i beat mallorquí, com ara les *Representacions del món del més enllà en Ramon Llull i Dante Alighieri* i altres temes

semblants.

Esteve Jaulent, professor de l'Institut, creu en la «possibilitat d'aprofitar les idees del polèmic filòsof per resoldre problemes que la societat pateix avui dia», i així ho va expressar en la conferència que va pronunciar el novembre a la Universitat Estatal de Maranhão, ubicada a São Luís, capital de l'estat de Maranhão (nord del Brasil). ●

Guadalajara tindrà un centre d'estudis catalans i un lectorat

L'Institut Ramon Llull, la Universitat de Guadalajara i el Colegio de Jalisco han signat un conveni per a la creació d'un centre d'estudis catalans. A més, el Llull i la Universitat de Guadalajara també han signat un segon acord per a la posada en marxa d'un lectorat.

El centre d'estudis catalans és una iniciativa de l'Institut Ramon Llull que va ser acollida amb molt d'interès pel Colegio de Jalisco i la Universitat de Guadalajara. L'objectiu d'aquesta proposta és estudiar el fenomen de l'exili català a Mèxic i difondre la llengua i la cultura catalanes. El centre podria iniciar les seves activitats d'aquí a sis mesos aproximadament i tindrà un fons integrat per la biblioteca Bernat Metge, aportat per la Generalitat, i la biblioteca Murià, composta per 40.000 volums. ●

Difonen l'obra d'escriptors catalans exiliats a Mèxic

Una voz entre las otras. México y la literatura catalana del exilio és el títol del llibre publicat per la casa editorial mexicana Fondo de Cultura Económica, en ocasió de la presència de la literatura en llengua catalana a la Fira del Llibre de Guadalajara. Es tracta d'una antologia de vuit autors catalans exiliats a Mèxic després de la Guerra Civil espanyola: Avel·lí Artís-Gener, Agustí Bartra, Pere Calders, Josep Carner, Manuel Duran, Lluís Ferran de Pol, Vicenç Riera Llorca i Ramon Xirau.

De tots ells, el primer que es va traslladar a Mèxic, poc abans d'acabar-se la Guerra Civil, va ser Josep Carner i Puig-Oriol (1884-1970), que havia ingressat en la carrera consular i que va residir des dels anys vint fora de Catalunya. Amb el prestigi intel·lectual que tenia i sent professor de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, Carner va contribuir a orientar els escriptors que van arribar a Amèrica escapant de la tirania franquista. Els autors esmentats al llibre *Una voz entre las otras* han estat triats pels estudiosos Carlos Guzmán i Marta Noguera, a cura dels quals s'ha publicat l'obra. ●

**Web
dels Casals
Catalans**

www.gencat.net/governacio-ap/

Al Cercle Català de Marsella, fundat el 1918, s'ha respirat sempre un ambient catalanista i progressista. L'esperit dels seus fundadors, obrers procedents de Catalunya, s'ha conservat. Actualment, Francesc Panyella, de 82 anys, un home vital i entusiasta, n'és el president. Gràcies a la tasca que porten a terme ell i la resta de socis, el centre ha esdevingut un dels més actius dels que apleguen els catalans que viuen a l'exterior.

-Si no anem errats, ja fa més de mig segle que sou ciutadà marsellès. Voldríeu explicar-nos alguns records dels vostres primers temps en territori francès?

Vaig arribar a Marsella a finals del 1947, quan havia complert 24 anys. En feia només dos que m'havia traslladat a França des de la localitat de Vallirana, al Baix Llobregat, per reunir-me amb el meu pare, que era un exiliat polític i que vivia a La Ciotat, prop de Marsella. Feia set anys que no ens vèiem i va ser una retrobada molt emotiva. Jo militava a les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya i l'organització em va demanar que anés a Marsella. Allà vaig conèixer la meua esposa, que també és catalana, i vaig treballar a la Foneria Mayan Chaumery.

-Sabem que el Casal manté unes relacions molt fluïdes amb entitats i institucions franceses. Ens ho pot explicar?

Quan organitzem actes o activitats culturals procurem sempre aconseguir la col·laboració de les institucions franceses: el Consell General, el Consell Regional o els ajuntaments. Creiem que amb aquesta cooperació és més fàcil difondre les nostres iniciatives. El centre, després de molts anys de funcionament, té una certa representativitat a Marsella i la seva àrea d'influència. Potser n'és una prova el fet que obtinguérem de

l'Ajuntament de Marsella l'edició d'una guia de la ciutat en català, de la qual s'ha fet enguany la tercera edició.

-L'actual Cercle Català de Marsella ja té més de 80 anys d'existència: és hereu del Centre Català de Marsella dels anys trenta, o bé va néixer de manera independent i amb propòsits diferents?

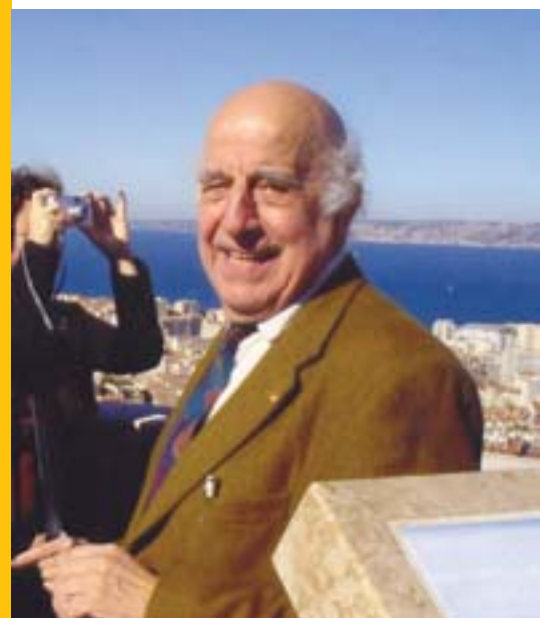
El Cercle es va fundar l'any 1918. La iniciativa va sorgir d'un grup d'obers que van arribar a Marsella després de la Setmana Tràgica (1909), de la vaga de la Canadenc (1917) i de la Primera Guerra Mundial (1914-1918). Un informe de la policia francesa de l'època definia el centre "com un punt de trobada de socialistes, anarquistes i nacionalistes catalans". Existeix un lligam, una continuïtat entre els fundadors i els membres actuals, s'ha mantingut l'esperit dels fundadors.

-De les nombroses i variades activitats que promoueu a Marsella, quines són les que us han donat més satisfaccions personals?

En recordo algunes que van anar molt bé i van tenir molt impacte: l'Aplec Internacional de la Sardana i la Cultura Popular el 1944; els Jocs Florals que vam organitzar el 1967; la commemoració dels 80 anys del Cercle el 1998, i tots els cursets de català que organitzem des de fa molts anys i que són molt útils tant per als socis de l'entitat com per a ciutadans francesos que, per diversos motius, volen conèixer la nostra llengua i la nostra cultura. •

L'ENTREVISTA

Francesc Panyella, president del Cercle Català de Marsella

Francesc Panyella es va vincular al casal en arribar a Marsella l'any 1947

«**Mantenim l'esperit catalanista i progressista dels fundadors**»

butlletí dels casals catalans

Edita:

**Secretaria de Cooperació Exterior
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Generalitat de Catalunya**

Via Laietana, 14. 08003 Barcelona

Tel.: (+34) 93 567 63 85

A/e: tpunti@gencat.net

DL: B-20.253-2004